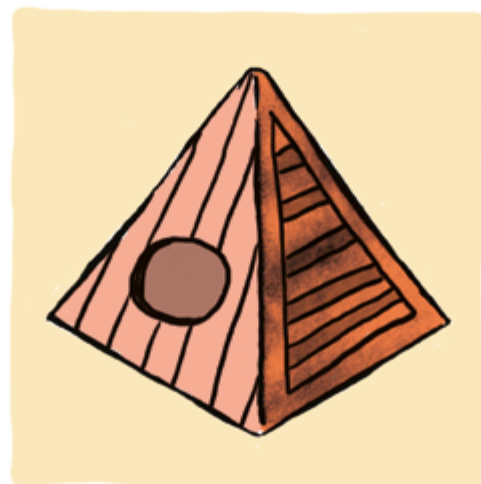

DE SPEELTIIJ

MAAK ER SPEL VAN!

VOORAF

Hebben kinderen een pauzeknop? Als je ziet hoe snel ze zich tijdens hun schooltijd ontwikkelen, weet je wel zeker van niet. In het klaslokaal én daarbuiten zijn ze voortdurend op ontdekkingsreis. De speeltijd is dan ook zoveel meer dan een pauze tussen de lessen, en die speelplaats is niet 'zomaar' een plek tussen de gebouwen: al spelend ontdekken kinderen de wereld.

Dit zijn alvast **6 goede redenen om spel te maken van de speeltijd**:

1. Tijdens het spelen verzinnen kinderen regels, ze verdelen rollen, ze improviseren, onderhandelen... Op de speelplaats leren ze dus veel over samenleven, vooral ook omdat ze er in contact komen met kinderen van allerlei slag.
2. 'Buiten spelen' is voor kinderen nog altijd één van hun favoriete bezigheden, maar het is niet evident daar nog ruimte voor te vinden in hun buurt. Dat maakt de schoolspeelplaats belangrijker dan ooit: het is dé plek bij uitstek waar ze met elkaar kunnen spelen zonder dat dit door anderen wordt georganiseerd.
3. Uiteraard zullen kinderen altijd wel spelen, maar met een goede speelplaats en een veelzijdig terrein kan een school hen uitdagen tot rijke, intense vormen van spel. Verschillende soorten ondergrond, niveauverschillen, geborgen en avontuurlijke plekken: ze geven kinderen een duwtje in de rug om voluit te spelen.
4. Waar veel kinderen samen zijn op een beperkte ruimte, ontstaan onvermijdelijk conflicten. Met een doordachte inrichting en organisatie los je een pestprobleem niet op, maar ze kunnen wél bijdragen aan een goede sfeer op school.
5. Kinderen kunnen tijdens de speeltijd letterlijk en figuurlijk op adem komen. Ze leven zich uit, of vinden een geborgen plekje waar ze even hun hart kunnen luchten. Zo zijn ze er weer helemaal klaar voor als ze daarna naar de klas terugkeren.
6. Uiteraard is de schoolspeelplaats ook in het secundair onderwijs van groot belang. Ook jongeren hebben behoefte om zich uit te leven of om rustiger hoekjes op te zoeken, ook zij moeten omgaan met conflicten, pesten, uitsluiting, ... Een goede inrichting kan nieuwe dynamieken op gang brengen.

In 6 stappen naar een beter inzicht

Misschien heeft u al concrete dromen voor de speelplaats. Of misschien vraagt u zich af waar de sterktes en de knelpunten zitten, zodat u hier later mee aan de slag kunt gaan. Hoe dan ook zijn aanpassingen pas zinvol als u een helder zicht hebt op de bestaande toestand. Hoe goed werkt de speelplaats vandaag, en hoe beleven kinderen ze? Met dit stappenplan nodigen we u uit om dat te onderzoeken. Daarbij zetten we het perspectief van kinderen bewust voorop. Kinderen zijn immers de eerste gebruikers van de speelplaats.

Bij elke stap voegen we een voorbeeldtekening toe, maar het is wel degelijk de bedoeling dat u zelf gaat tekenen. U hoeft geen museumwaardig resultaat neer te zetten (al mag dat altijd), het doel is vooral zichtbaar te maken hoe de speelplaats nu functioneert.

Tot slot nog even dit. We illustreren de stappen aan de hand van de speelplaats op een fictieve school, De Hasselbraam. Die naam kozen we niet zomaar. Het is een verwijzing naar 'Pluk van de Petteflet', het heerlijke boek van Annie M.G. Schmidt, waarin volwassenen beginnen te spelen zodra ze de bessen hebben geproefd van de Hasselbraamstruik. Zo'n magische struik kunnen we u helaas niet beloven, maar we verzekeren u wel dat u straks volop speelkansen ontdekt!

Stap 1.

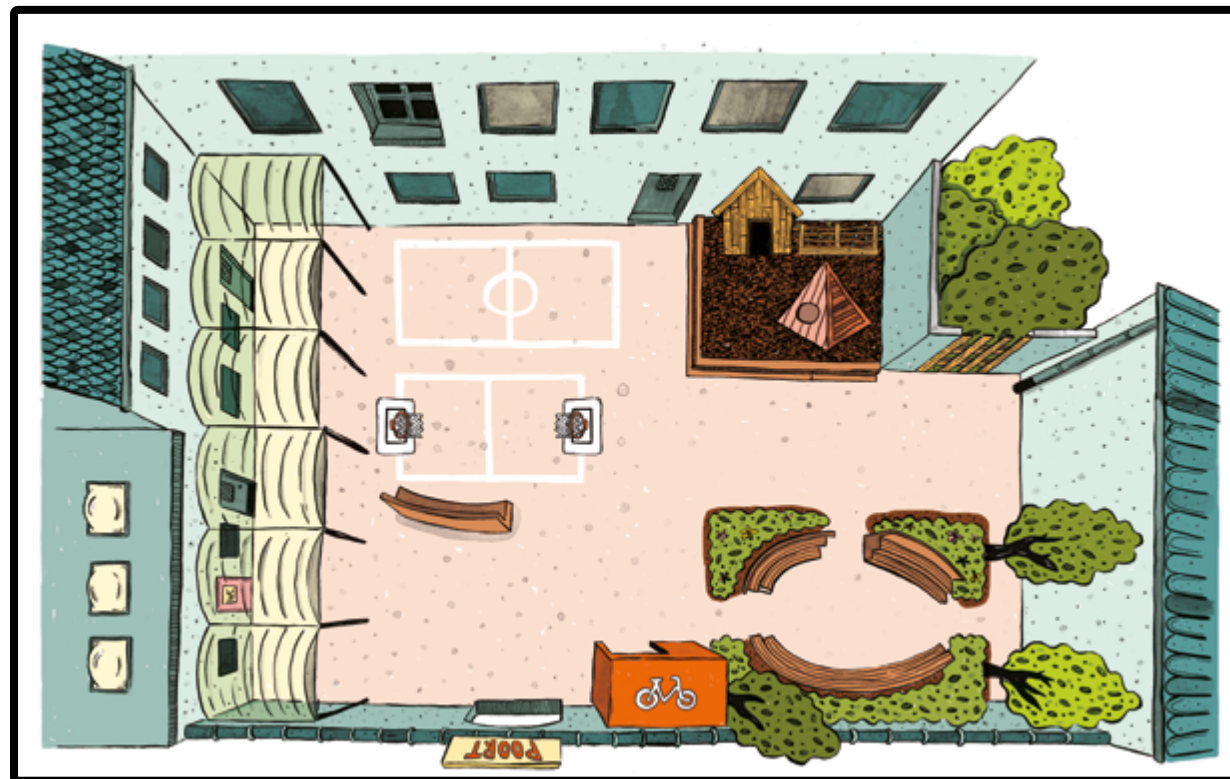
Maak een plattegrond op van de speelplaats

Om het gebruik van een speelplaats goed te begrijpen, brengt u ze eerst in beeld. Hoe groot is die ruimte eigenlijk, en wat is er allemaal te vinden?

- De tekening hoeft niet tot op de centimeter te kloppen, maar **houd rekening met realistische verhoudingen**. Pas op: een speelplaats is nooit zomaar een rechthoek.
- Teken de hele speelplaats **en ook het schoolgebouw er rond**. Zo valt uw oog sneller op toekomstige mogelijkheden, zoals een andere plek voor de fietsenstalling, of een andere ingang die ouders naar de speelplaats kan leiden.
- **Zorg voor een reality check**. We hebben de neiging om ruimte te vereenvoudigen, en lopen daardoor het risico om de subtiële kantjes van een plek uit het oog te verliezen.

Deze elementen brengt u aan op de kaart:

- Randen, zoals omringende muren, poorten...
- Ramen en deuren en eventueel waar ze naartoe leiden
- Ondergrond en eventueel reliëf
- Groen op de speelplaats: struiken, gras, bloembakken...
- Speeltoestellen en andere voorzieningen: banken, kraantjes, vuilnisbakken, parkeerplaatsen, fietsenstalling...
- Hoekjes en kanten, en alles wat kinderen een aanleiding geeft om te spelen: de verluchtingsroosters waar kinderen met hun knikkers spelen, een plek achter het speelhuisje...

Het noorden kwijt?

Onderschat het effect van zon, schaduw en wind niet. Eén zonnige zithoek heeft veel meer impact dan een reeks banken waar het kil en grauw is. Breng dus liefst ook de noordpijl aan op uw schets.

Ook voor de regenval is de ligging van tel. Regen komt doorgaans uit het zuidwesten. Wie nog kan bepalen waar een afdak komt, zorgt er het best voor dat de regen niet nog een stuk onder de luifel valt.

Stap 2.

Observeer wat kinderen doen

Wat er op een speelplaats gebeurt, is voor elke school weer anders. Goed observeren tijdens enkele speeltijden is dan ook onontbeerlijk om dat te weten te komen. Ga op verschillende plekken zitten en noteer zo uitgebreid mogelijk wat u ziet en hoort. Neem de gelegenheid te baat om kinderen te vragen wat nu precies het spelletje is dat u ziet, of waarom niemand op het volleybalplein speelt.

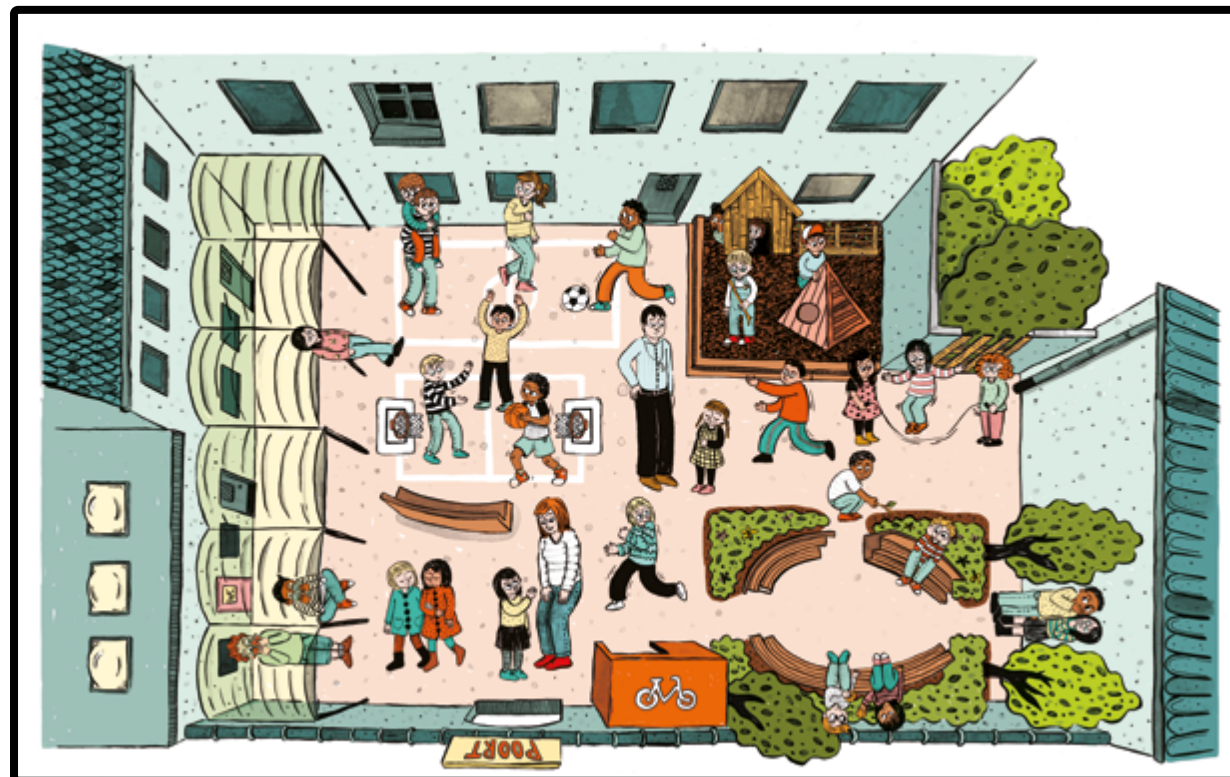
Observeren helpt om:

- te zien welke activiteiten kinderen op de speelplaats hebben
- nadien de speelzones aan te duiden (zie verder)
- vast te stellen waar kinderen nog nood aan hebben. Als kinderen de klimtoestellen vooral gebruiken om op te zitten, tonen ze een nood aan meer zitgelegenheid; een bank die vooral als klimtoestel wordt gebruikt, staat misschien te veel in de actieve (speel)ruimte.

Kijk ook naar de diversiteit in het spel. Ga na of u op uw school een afwisseling ziet tussen:

- rustig en meer actief of hevig spel
- spel in groep en spel in paren of alleen
- spel dat draait om regels, om iets maken/bouwen, om fantasie...

Als het spel zeer divers is, dan is dat een teken van kwaliteit. Spelen is immers kiezen wat je doet, en kinderen hebben uiteenlopende voorkeuren. En uiteraard is het geen probleem dat kinderen soms gewoon 'rondhangen': de speeltijd is ook tijd om even uit te rusten. De zithoek in De Hasselbraam draagt bijvoorbeeld duidelijk de boodschap uit: op deze plek kan je samen zitten om te babbelen.

Ruimte voor het schoolfeest

Een speelplaats heeft ook nog andere functies. Er worden rijen gevormd, het schoolfeest vindt er plaats, de hulpdiensten moeten door kunnen, ouders lopen binnen en buiten, andere organisaties maken misschien gebruik van de ruimte... De cruciale vraag is dan: hoe kan aan die voorwaarden voldaan worden zonder de speelkansen in het gedrang te brengen? Het bankje midden op de speelplaats van de Hasselbraam is bijvoorbeeld vastgemaakt in de tegels, maar is ook makkelijk te verwijderen tijdens het drukke schoolfeest.

Stap 3.

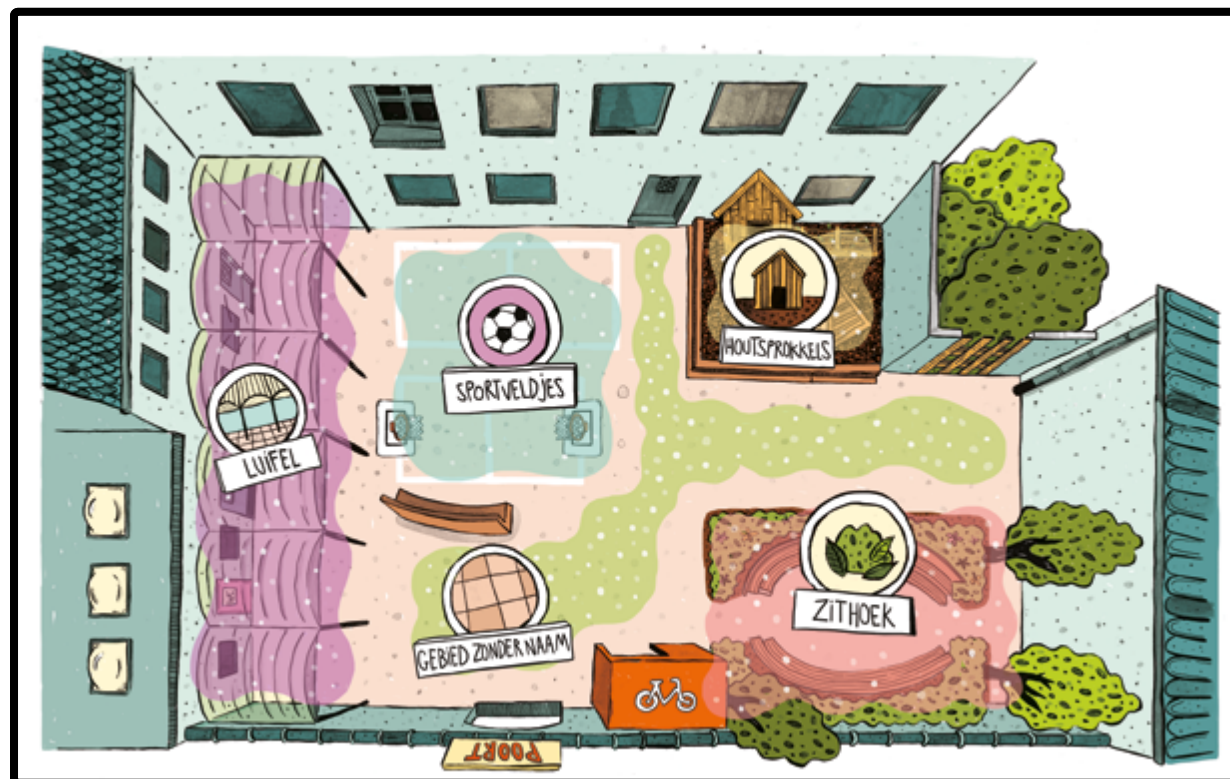
Bekijk de speelzones

De kenmerken van de ruimte maken dat er 'speelzones' ontstaan, **die gericht zijn op een bepaald soort spel**. Voorbeelden zijn een sportveldje, een speelhuisje... Die speelzones zijn soms met een specifiek doel ingericht, maar ze kunnen ook spontaan een functie krijgen. Sommige zones zullen bovendien veeleer leeftijds-specifiek zijn (zoals de zithoek in De Hasselbraam, als hangplek voor de zesdes), terwijl andere de leeftijd overschrijden.

Speelzones kunnen verschillende gedaantes aannemen. Nu eens zijn ze duidelijk afgebakend (zoals het voetbalveldje), dan weer laten ze een grotere waaier aan spelactiviteiten toe. In 'Het Gebied Zonder Naam', de betegelde zone zonder toestellen of banken, ontstaan loop- en balspelletjes, kinderen kunnen er misschien skaten, ... Het is dus méér dan enkel een restruimte. Een zone met klimtorens, op een ondergrond van gesnipperd hout, biedt een ideaal decor voor klauteren en springen, maar ook voor allerlei fantasie- en constructiespel: de houtsnippers doen dan dienst als bouw-materiaal.

Ook hier zijn observaties ideaal om een goed beeld te krijgen. Maak aantekeningen en teken achteraf de speelzones op de kaart. Gesprekken met kinderen leveren bijkomende informatie. U kunt dan vragen stellen als:

- Waarom is dit zo'n goede plek voor dit soort spel?
- Wat is er minder leuk? Welke hindernissen of conflicten blokkeren dit spel?
- Wat had je graag anders gehad?
- Welke plek zou beter zijn voor dit spel?

De verborgen charme van de fietsenstalling

Kinderen zijn geneigd de grenzen van een speelplaats op te zoeken, omdat ze er rust vinden en zich er even aan het oog onttrokken weten. Ook het sanitair, de fietsenstalling of een ruimte onder een trap kunnen van die geborgen plekken zijn. Helaas zijn ze ook vaak verboden terrein, en wordt er net daar al eens gepest. In een ontwerp is het dus van belang oog te hebben voor de waarde van die plekken, en na te gaan hoe ze te verzoenen vallen met een verantwoord toezicht.

Belangrijk is ook de vraag waar je als school de grenzen legt. In De Hasselbraam bijvoorbeeld ligt een uitnodigend stukje groen net voorbij het hek. Het kan interessant zijn om uit te zoeken of het hek op sommige momenten open mag blijven.

Stap 4.

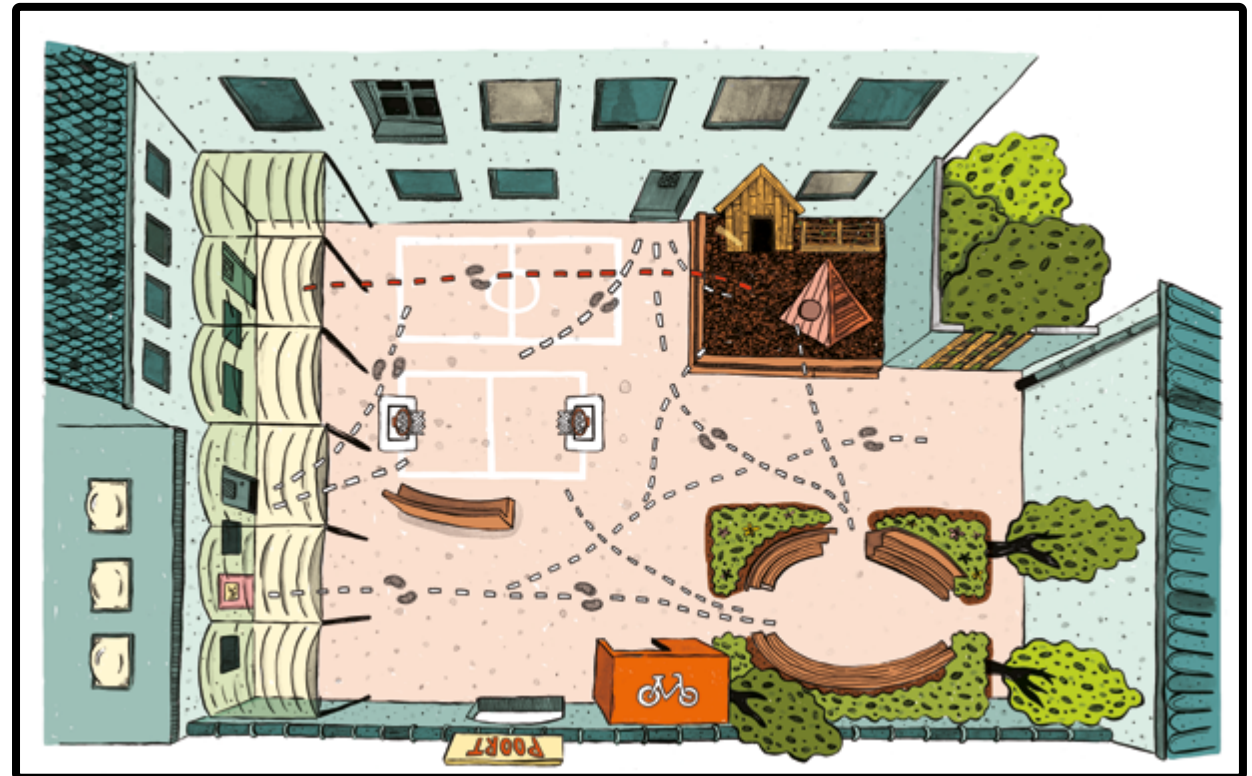
Schets de looplijnen

Looplijnen zijn de routes die kinderen nemen om van de ene naar de andere plek te geraken. Ze vertellen heel wat over het gebruik van de speelplaats. De populaire plekken springen meteen in het oog, want daar gaan veel looplijnen naartoe. In De Hasselbraam zijn dat bijvoorbeeld het voetbalveldje, het hoekje achter de fietsenstalling en de trap aan de zone met het gesnipperd hout.

Kies een speelzone uit en neem plaats op een plek waar u overzicht hebt. **Noteer waar de kinderen in die zone vandaan komen en waar ze naartoe gaan.** Teken dus de looplijn van elk kind of elk groepje. Doe dit ongeveer 3 minuten lang en observeer dan een andere zone. Dit resulteert in een wirwar van lijnen, maar uiteindelijk ziet u patronen ontstaan.

Looplijnen lokken een aantal vragen uit:

- Waarheen lopen de lijnen die kinderen het meest gebruiken? Wat vertelt dat over de speelplaats? (Wie weet wordt u verrast door welke plek écht het populairst is.)
- Waarheen lopen de lijnen die minder gebruikt worden? Wat vertelt dat over de speelplaats?
- Op welke plekken zijn er weinig of geen lijnen? Wilt u dat kinderen hier meer spelen? Hoe kunt u dat bereiken?
- Welke lijnen lopen door elkaar?

Vertraagd tot sterk vertraagd verkeer

Teken uit hoe de lijnen tussen de klas en de speelplaats lopen. Via welke deuren komen de meeste kinderen op de speelplaats terecht? Hoe loopt dit 's morgens bij het binnenkomen, bij de speeltijd in de voormiddag en na de lunch? Verloopt dit verkeer gestroomlijnd of is het soms hectisch? Waar en wanneer vinden de grootste strubbelingen plaats?

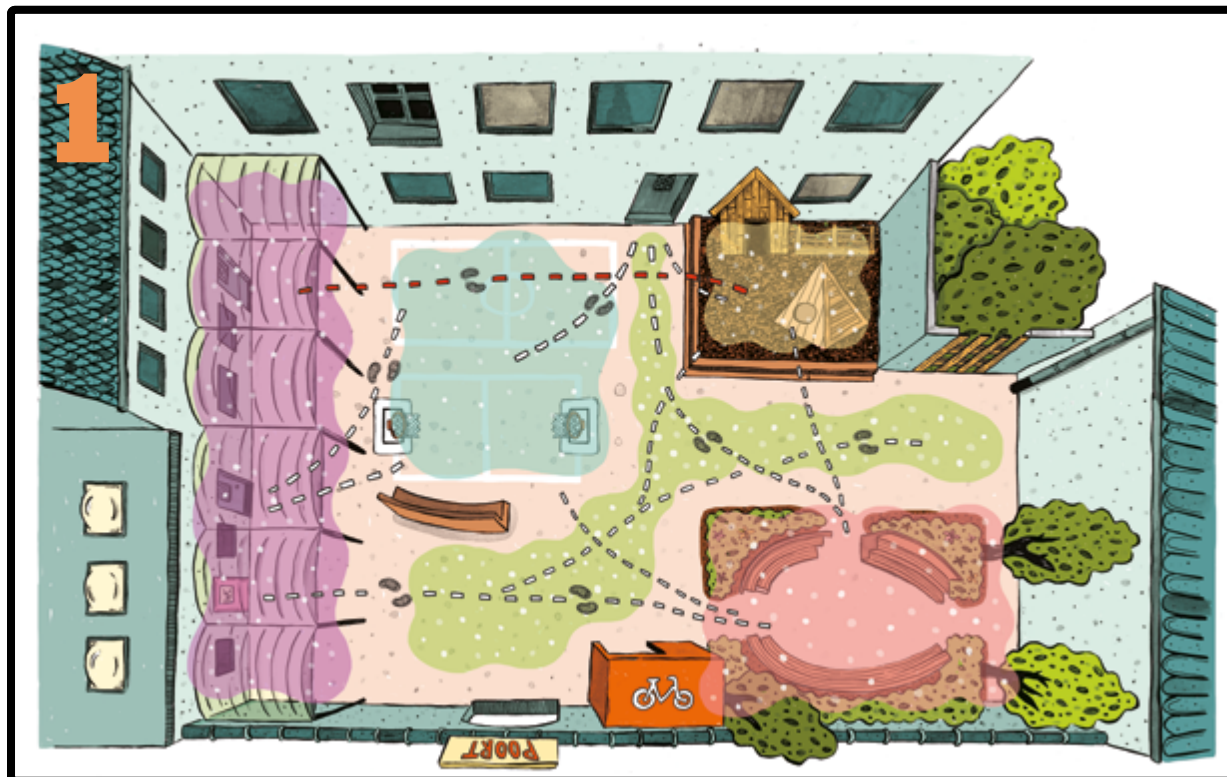
Stap 5.

Noteer de mobiele knelpunten

Looplijnen kunnen ook knelpunten in verband met mobiliteit uitklaren. Er zijn vaak gebruikte looplijnen die bijvoorbeeld dienen als kortste route naar de toiletten of van de ene naar de andere speelaanleiding. Zo is er in De Hasselbraam een centrale looplijn tussen het voetbalveld en de zithoek.

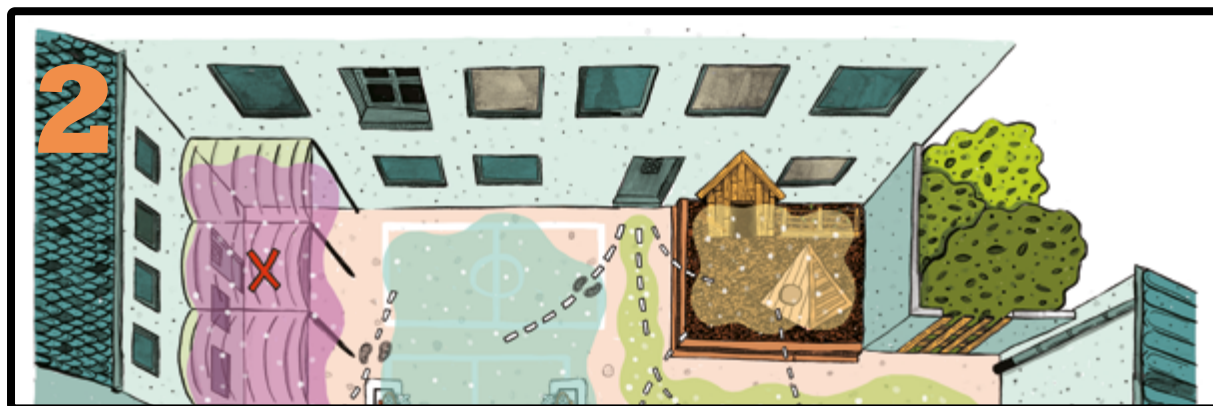
Soms gaat de doorloop via deze grote looplijnen moeizaam. Dit kan bijvoorbeeld wanneer veel kinderen op eenzelfde moment door een te smalle deur moeten. Echt interessant wordt het dus wanneer looplijnen op speelzones gelegd worden, want de interactie tussen die twee beïnvloedt de sfeer op de speelplaats. In speelzones waar veel lijnen door lopen, wordt het spel van kinderen gestoord, met frustratie bij kinderen en leerkrachten als gevolg.

Dat was vroeger het geval in De Hasselbraam. Eén deur werd voornamelijk gebruikt om van de speelplaats naar binnen te gaan, maar omdat de kinderen dan voortdurend het voetbalveld doorkruisten, konden de voetballers nooit eens 'doorspelen'. Na overleg met de leerlingen besloot de school om deze deur niet langer te gebruiken (zie tekening 2, de deur met het rode kruis). Het bankje aan het basketveld buigt de verkeersstroom bovendien ook zachtjes om.

Vraag het aan de kinderen

In de Hasselbraam zochten de leerkrachten naar oplossingen in overleg met de leerlingen. Die betrokkenheid is essentieel. Kinderen vertellen u graag over de manier waarop zij deze plek gebruiken, wat er goed zit en waar er nog aan gesleuteld kan worden, maar ze kunnen dus ook mee naar oplossingen zoeken. Laat hen het woord nemen om de analyses en veronderstellingen van de school af te toetsen en stuur deze op basis daarvan bij.

Stap 6.

Vraag naar de sfeer

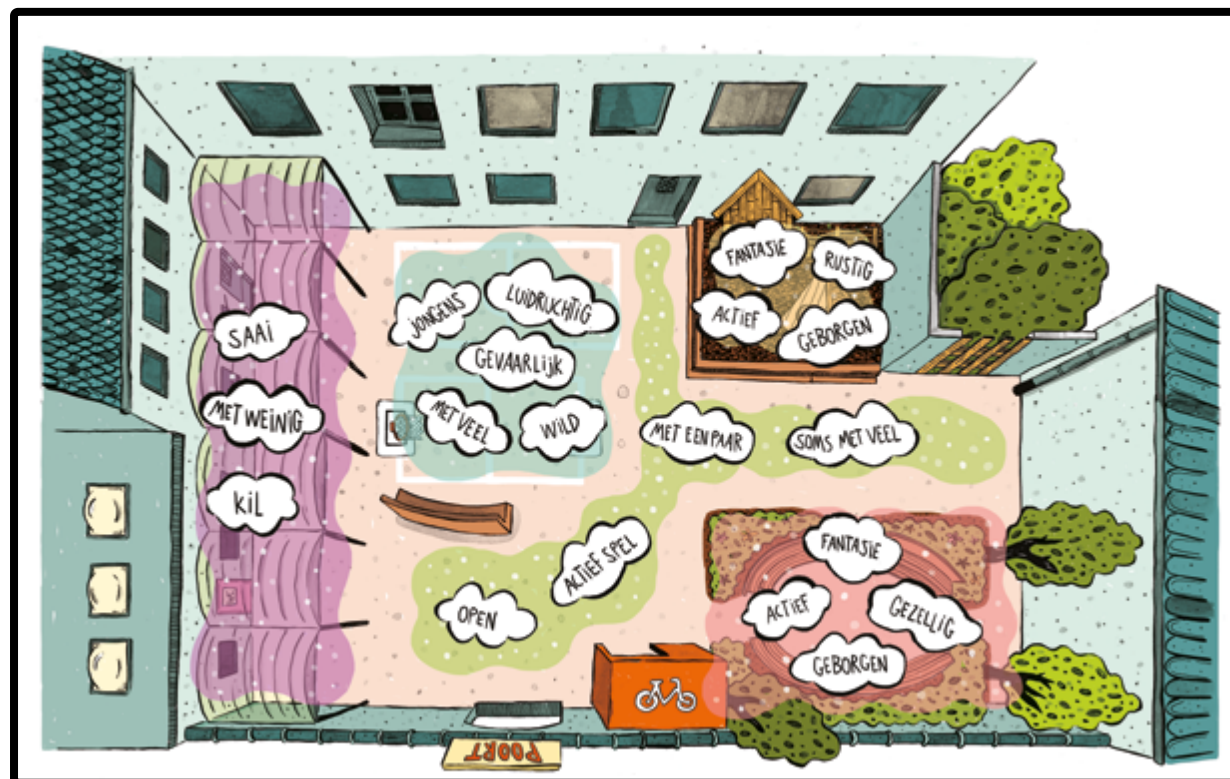
Sferen vertellen ons hoe kinderen de speelzones ervaren. Toegespast op de fictieve speelplaats van De Hasselbraam zouden de sferen er als volgt kunnen uitzien:

- De zone met gesnipperd hout: actief, fantasie, geborgen, rustig
- Het sportveldje: met veel, wild, luidruchtig, gevaarlijk
- De zithoek: groen, fantasie, actief, geborgen, gezellig
- "Het gebied zonder naam": met een paar, soms met veel, open, actief spel
- De luifel: kil, saai, met weinig

Wellicht worden de sferen in sterke mate bepaald door de aard van het spel in die zones, maar dat is niet altijd het geval. **De sfeer kan ook het gevolg zijn van andere factoren:** een te drukke bezetting, kruisende looplijnen, de ligging, de gebruikte kleuren, ...

Deel de kinderen (tijdens de les of de speeltijd) in groepjes in, en laat ze werken op een plattegrond van de speelplaats, waarop de speelzones zijn aangebracht. **Laat ze aan de hand van post-its bepaalde sferen toekennen aan die zones.** Geef ze de keuze tussen de woorden die hierboven werden opgesomd, of tussen begrippen die u zelf toevoegt. Die sferen kunt u achteraf als extra laag zichtbaar maken op de plattegrond, en dan weer verder uitdiepen met de kinderen. **Er duiken immers nieuwe vragen op.**

- Welke sferen ontbreken op de speelplaats? Wat vertelt dat over de speeltijd?
- Welke speelzones roepen verveling op? Hoe komt dit?

Druk, druk, druk?

Op de speelplaats zoeken kinderen hun plek, en afhankelijk van hun stemming, temperament, noden kan die sterk verschillen. Ze willen niet alleen ravotten, ze hebben ook behoefte aan stillere plekken en hoekjes om bij te praten of zich even terug te trekken. Als alle zones gelabeld worden als luidruchtig en druk, kunnen kinderen dan ook ergens rustig spelen? Is er, ook bij de inrichting van de speelplaats, voldoende aandacht voor de diverse en wisselende voorkeuren van (diverse) kinderen?

VOLGENDE STAPPEN

Is alles in kaart gebracht? Dan kunt u op basis van uw observaties en tekeningen al een mooie analyse maken van de sterktes en de knelpunten van uw speelplaats. Leg alle plannen die u uitstekende naast elkaar. Wat vertellen de verschillende oefeningen?

- Wat zijn populaire plekken? Zijn ze groot genoeg? Is er nood aan gelijkaardige plekken elders op de speelplaats? Is er nood aan een zithoekje voor de zesdejaars? Moet er een hoekje komen waar jongere kinderen aan de slag kunnen met blaadjes, takjes, gesprokkeld hout?
- Wat zijn minder populaire plekken? Hoe kunnen we die plekken kwaliteitsvoller maken voor kinderen? Kinderen kunnen hier ook volop ideeën voor leveren!
- Welke speelprikkels zoeken jonge en oudere kinderen het vaakst op? Zijn er voldoende van die prikkels?
- Waar gebeuren vaak conflicten? Zijn er looplijnen die het spel verstoren? Botsen de voorkeuren van jongere en oudere kinderen of die tussen actieve en rustige speelvogels soms? Hoe komt dat en kan dit vermeden worden?
- Welke sferen kent de speelplaats momenteel? Wilt u er enkele wegwerken of moeten er net nieuwe gecreëerd worden? Hoe kan dat gebeuren?
- Welke noden brengen kinderen zelf aan tijdens de gesprekken? En wat vinden ze net leuk aan hun speelplaats?

Op basis van uw conclusies hebt u nu twee mogelijkheden: u kunt kiezen voor een grondige make-over van de speelplaats, maar u kunt ook op zoek gaan naar kleine ruimtelijke en organisatorische verbeteringen. Ook bij deze stappen is het belangrijk om de kinderen te betrekken.

Optie 1: Kleine ingrepen, groot verschil

U wil niet meteen grote verbouwingswerken beginnen, maar wel werk maken van een fijnere speelplaats? Dat kan. Uit de voorbeelden in het stappenplan bleek al dat kleine ingrepen een wereld van verschil kunnen maken: een bank verplaatsen naar een zonniger plek, een rustiger hoekje aan de rand van het terrein toelaten...

Oefen de kunst van het ombuigen

Door te spelen met 'looplijnen' kunt u de dynamiek tijdens de speeltijd vaak veranderen.

- **Wis looplijnen:** gebruik een bepaalde deur niet meer, laat ouders en kinderen via een andere ingang op de speelplaats toestromen...
- **Verbuig looplijnen:** zet zoals in De Hasselbraam een bank of een struik op een slim gekozen plek, waardoor de route van kinderen verbogen wordt in een gewenste richting. Ook een lijn van geschilderde voetjes of pootjes op de grond zal de route van kinderen subtiel sturen.
- **Zorg voor minder verkeer:** verminder het aantal kinderen dat tegelijkertijd op de speelplaats is met behulp van gesplitste speeltijden of eetmomenten, door de inrichting van een winterbibliotheek of leeshoek in een gang...
- **Neem de drukte binnen speelzones onder handen:** werk met een schema om populaire zones (zoals de houtspikkels of het voetbalveld) afwisselend ter beschikking te stellen van bepaalde groepen.

VOLGENDE STAPPEN

Verzamel een speelschat

Speelkansen worden gevoed als er voldoende uitdagend materiaal is, dat inspeelt op diverse spelvormen: fantasiespel (autootjes, indianentent, poppenwagen...), constructiespel (schopjes en emmers, planken), sport (ballen, zachte frisbees...), bewegingsspel (jojo's, juten zakken...), sociaal spel (reuzemikado, kaartspel...), rollend materiaal (skateboards, autobanden...).

Ga voor groen

Ook met struiken en andere natuurlijke elementen voegt u op een relatief goedkope manier een schat aan speelkansen toe. Bovendien vinden kinderen in het groen vaak rust en geborgenheid.

Geef ze een duwtje in de rug

Als kinderen zich vaak vervelen, dan kan dat erop wijzen dat ze te weinig 'speelbagage' hebben. Sommige kinderen hebben het immers in zich om telkens weer creatieve ideeën te verzinnen, terwijl anderen toch net dat zetje nodig hebben. De speelplaats mag geen verlengstuk van het klaslokaal worden, maar je kunt kinderen wel op weg helpen door:

- spelletjes aan te leren tijdens de gymles
- spannende verhalen aan bod te laten komen tijdens de les, die eventueel een vervolg kunnen krijgen op de speelplaats
- kinderen aan te moedigen om spelletjes die ze kennen van thuis of van de jeugdbeweging aan te leren aan de anderen
- kinderen te prikkelen om bekende spelletjes, zoals hinkelen of twister, een nieuwe invulling te geven op school

Maak van toezicht meer dan 'bewaken'

Betrokken leerkrachten, begeleiders en vrijwilligers zijn goud waard op de speelplaats!

- Observeer. Als kinderen iets doen wat 'fout' is, ga dan ook na wat hun gedrag vertelt over hun noden.
- Schat in hoe het contact tussen kinderen verloopt. De speelplaats is immers een belangrijke oefenplek voor sociale vaardigheden. Als ruzies ontoelaatbare vormen aannemen, grijp dan in en coach op de gepaste manier.
- Maak duidelijk dat je spel waardeert, babbel eens met kinderen, wees mobiel tijdens het toezicht.
- Ga het monopoliseren van ruimte of materiaal tegen.

Ga voor heldere en afdwingbare regels

Regels zorgen mee voor een goede sfeer op de speelplaats. Zorg ervoor dat ze helder zijn en dat kinderen ze begrijpen.

- Zorg dat regels afdwingbaar zijn en niet tot eindeloze discussies leiden.
- Beperk het aantal regels. Ze zijn in de eerste plaats voorwaarden om het spelen zo goed mogelijk te laten verlopen.
- Pak probleemsituaties aan zonder speelkansen te hypothekeren. Een zitplaats is misschien bedoeld om te zitten, maar houd er rekening mee dat kinderen daar ook makkelijk eens zullen rechtstaan, iets uitbeelden... om dan weer te gaan zitten. Het heeft dus weinig zin om een regel op te leggen dat je daar 'alleen mag zitten en niet rechtstaan.'

VOLGENDE STAPPEN

Optie 2: Tijd voor grote werken

Zijn er grotere ingrepen aan de orde, dan komt het erop aan alle facetten van een verbouwing voor ogen te houden. We geven hier alvast enkele handvatten mee.

STAP 1: Bouw aan een visie

Als u van plan bent de speelplaats te verbouwen, start dan met het vastleggen van een eenduidige visie, en durf daar ook samen over te discussiëren. Waarom wilt u aan de speelplaats werken? Wilt u de speelkansen verrijken, gaat het vooral over een anti-pestbeleid? Wilt u een beter evenwicht tussen avontuurlijke en geborgen plekken? Misschien wilt u ook plaats voor leren in openlucht, of meer groen?

Een visie houdt een specifieke keuze in, en die kan ook waardevol zijn in de communicatie met ouders. Een keuze voor avontuurlijk groen brengt mee dat kinderen met zwarte knieën thuis kunnen komen. Kiest u voor klassen in open lucht, dan zullen de kinderen zich warmer moeten kleden.

Beantwoord volgende vragen om tot een concrete visie te komen:

1. Waar dromen we van? Wat zouden we kinderen willen bieden?
2. Wat is haalbaar?
3. Hoe ver durven we hierin gaan?

STAP 2: Stel een team samen

Zorg daarbij minstens voor volgende rollen:

- **Inspraakbegeleider**: iemand die de betrokkenen vraagt naar hun noden en wensen. (Denk aan leerlingen, ouders, leerkrachten, directie, secretariaat, logistiek personeel...)
- **Ontwerper**: iemand die 'de tekenpen vasthoudt'
- **Linkenlegger**: iemand die contact maakt en onderhoudt met andere actoren, zoals ouders, architect, gemeente...
- **Technicus**: iemand die de technische kant van de ideeën bestudeert en coördineert
- **Bankier**: iemand die zich buigt over de financiën

- **Veiligheidsdeskundige/preventie-adviseur**: iemand die zich buigt over de veiligheidsanalyse van het nieuwe ontwerp.

STAP 3: Maak een stappenplan op

- **Fase 1**: Bedenk ideeën, teken ze uit en experimenteer ermee op de speelplaats. U kunt bijvoorbeeld proefopstellingen uitproberen met kinderen: ook dat is inspraak.
- **Fase 2**: Ga op zoek naar budget. Wellicht kan de school creatieve acties bedenken, maar vaak zijn er ook initiatieven als Pimp je Speelplaats (zie onder) die een stevige financiële duw in de rug kunnen geven. Op hun [website](#) brengen zij nog meer subsidie-mogelijkheden in kaart. Aan de rol van 'bankier' zal dus eventueel ook die van 'fondsenwerver' toegevoegd moeten worden.
- **Fase 3**: Voer de plannen uit. Breek de speelplaats open, laat zand, hout of speeltoestellen leveren en leg groen aan. Bekijk waar u vrijwilligers en enthousiastelingen kunt inschakelen, en waar u een beroep moet doen op professionals.

MEER INFORMATIE

Andere organisaties die werken aan speeltijd en speelgroen

- [Pimp je Speelplaats](#): Het project 'Pimp je Speelplaats' wil schoolspeelplaatsen boeiender en natuurrijker maken. In 2015 bood het project financiële projectsteun aan 17 scholen. Tussen 1 februari en 17 maart 2016 kunt u een aanvraag indienen voor de tweede editie.
- [Sport beweegt je school](#), van de Stichting Vlaamse Schoolsport, heeft onder meer een kwaliteitschecklist die in kaart brengt hoeveel ruimte kinderen krijgen om te bewegen, met aandacht voor de schoolspeelplaats.
- [Walala](#): Deze organisatie ondersteunt Brusselse scholen en brede scholen die spel willen gebruiken om de leef- en leeromgeving rijker te maken.
- [GRAS](#): Gentse basisscholen kunnen een toelage krijgen voor het aanleggen van groene en avontuurlijke speelplaatsen, kortweg: GRAS. Op het Pinterest-bord vindt u inspirerende ideeën, ook voor scholen buiten het Gentse!
- [Eco-scholen](#): Dit gaat breder over ecologie op school, maar kan ook inspirerend zijn.
- [Springzaad](#): Deze vzw ondersteunt de ontwikkeling van natuurrijke speel- en leerplekken voor kinderen en jongeren. Dat gebeurt door inspirerende workshops en boeiende studiedagen. Op de website vindt u een speelnatuurkaart met goede praktijkvoorbeelden, contactgegevens van organisaties die u verder kunnen helpen en heel veel inspirerend materiaal.
- [MOS](#): MOS ondersteunt basis- en secundaire scholen, om van de school een milieuvriendelijke en duurzame leeromgeving te maken. Een persoonlijke MOS-begeleider inspireert en adviseert het hele schoolteam en het netwerk errond.
- [De Schooltuin](#): Een schooltuin wil kinderen op een speelse wijze in contact brengen met het leven in de natuur.
- [FOD Economie](#): Mocht u speeltoestellen plaatsen op de schoolspeelplaats, dan vindt u hier alle informatie over de veiligheid.
- [Riscki](#) biedt begrijpbare brochures en tips voor scholen die kinderen op een veilige manier willen leren omgaan met risico's.

Voor secundaire scholen

- Maak het [verschil op de speelplaats](#). Wat kunnen secundaire scholen doen om de kwaliteit van het samenleven op de speelplaats te verhogen? Deze website, een initiatief van Kruispunt Migratie-Integratie, biedt inspiratie, inzichten en ondersteuning.
- [Vlaamse Scholierenkoepel](#) (leerlingenparticipatie in middelbaar). Informatie nodig over participatie in het secundair onderwijs? VSK is de koepel van leerlingraden in Vlaanderen en de stem van scholieren over onderwijs.

Iets over ons

[Kind & Samenleving vzw](#) is een expertisecentrum dat de positie van kinderen en jongeren in de samenleving wil versterken. Dat doen we aan de hand van onderzoek, publicaties en vormingen. Zo gaan we onder meer na hoe kinderen al spelend contacten leggen en daarvoor observeerden we de speeltijden in scholen in Leuven, Deurne en Gent. Deze publicatie is ontstaan naar aanleiding van dit onderzoek.

Op onze website vindt u een schat aan informatie, onder andere over spelen, speelruimte, en [gouden tips over inspraak met kinderen](#). Een handige tool voor wie verder aan de slag wil met de speelplaats: [Picto-play](#), een gratis downloadbare set kaartjes waarmee kinderen mee een speelse ruimte vorm geven.

Wilt u graag ondersteuning voor de speeltijd en de speelplaats op uw school? Dan helpen onze medewerkers u graag verder met een aanbod dat ze op maat van uw school uit werken. Contacteer ons gerust via info@k-s.be. We bekijken dan samen wat we voor u kunnen betekenen.

kind & samenleving

